

Afwezig op school,
Hoe attesteren?

Relevante achtergrondinformatie uit de
onderwijswereld voor artsen

Inhoudstabel

1. Wettelijk kader rond afwezigheid op school
 - 1.1. Leerplicht van 6 jaar tot 18 jaar
 - 1.2. Een leerling heeft niet altijd een doktersattest nodig om gewettigd afwezig te zijn
 - A. Bij ziekte
 - B. Van rechtswege gewettigd
 - C. Mits akkoord van de directeur
 - D. Trekkende bevolking
 - E. Noodplanning in geval van pandemie
 - 1.3. In een aantal specifieke situaties is er een medisch attest vereist
 - A. Afwezigheden omwille van revalidatie tijdens de lestijden
 - B. Afwezigheden omwille van een chronische ziekte
 - C. Afwezigheden omwille van medische redenen in de toekomst
 - D. Attestering voor het toedienen van medicatie op school
 - E. Attestering voor het niet kunnen bijwonen van lessen lichamelijke opvoeding
 - F. Attestering bij zwangerschap/moederschaprust
2. Procedure bij spijbelen
3. Profiel van de spijbelaar
4. Samenwerking met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB)
 - 4.1. Het CLB
 - 4.2. Uitwisseling informatie
 - 4.2. Begeleiding door een CLB binnen het domein preventieve gezondheidszorg
 - 4.3. Vaccinaties
5. Tijdelijk onderwijs aan huis voor zieke kinderen
 - 5.1. Synchron internetonderwijs (SIO)
 - 5.2. Bednet (SIO)
 - A. Wat is Bednet (synchron internetonderwijs)?
 - B. Doelgroep
 - C. Bednet 'en' TOAH
 - D. Hoe aanvragen?
 - E. Een aanvraag wordt beoordeeld
 - F. Meer info
6. Leerplicht vs. schoolplicht: huisonderwijs
7. Kleuterparticipatie

Bijlagen:

- (1) Medisch attest lichamelijke opvoeding
- (2) Samenwerkingsovereenkomst onderwijs-medische sector
- (3) Dixitattest
- (4) Spijbelinlegger
- (5) Verklaring van huisonderwijs

1. Wettelijk kader rond afwezigheid op school

1.1. Leerplicht van 6 tot 18 jaar

De leerplicht vangt aan op 1 september van het kalenderjaar waarin het kind zes jaar wordt. Bij kleuters jonger dan 6 jaar kan er dan ook niet gesproken worden van 'spijbelen'. Kleuters onder de 6 jaar vallen niet onder de leerplichtwet en hoeven niet elke dag of de hele dag aanwezig te zijn op school. Dat verandert voor kinderen die, bijvoorbeeld door een vertraagde schoolrijpheid, langer in het kleuteronderwijs blijven en zes jaar of ouder zijn. Zij vallen wel onder de leerplicht en moeten dus dagelijks op school zijn.

Voor kleuters die afwezig zijn hoeft er dus strikt genomen geen doktersbriefje of een andere schriftelijke verantwoording bij de school ingediend te worden.

Zesjarige leerlingen die wensen over te stappen naar het lager onderwijs, moeten echter in het schooljaar voorafgaand aan die overstap voldoende aanwezig geweest zijn in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende Nederlandstalige kleuterschool. Dat betekent dat ze 250 halve dagen aanwezig moeten zijn om op de overstap te mogen maken. Voor 6-jarigen die onvoldoende aanwezig waren beslist de klassenraad over de toegang tot het lager onderwijs.

Hoe ouder het kind, hoe meer dagen het aanwezig moet zijn:

Minder dan 3 jaar:	100 halve dagen aanwezig zijn op school
3 jaar :	150 halve dagen aanwezig zijn op school
4 jaar :	185 halve dagen aanwezig zijn op school
5 jaar :	250 halve dagen aanwezig zijn op school
6 jaar of ouder:	leerplicht – dagelijks verplichte aanwezigheid

Sinds 2007-2008 bestaat er een schooltoelage voor kinderen in het kleuteronderwijs. Ouders die recht hebben op een schooltoelage kunnen deze alleen krijgen als hun kind voldoende aanwezig was. Bij voldoende wordt hier, ongeacht de wijziging voor de toegangsmogelijk tot lager onderwijs, gedefinieerd als minimaal 250 halve dagen aanwezig zijn tijdens het schooljaar.

De leerplicht duurt in principe twaalf (school)jaren. De leerplicht vangt aan op 1 september van het kalenderjaar waarin de jongere de leeftijd van 6 jaar bereikt en duurt (a) hetzij tot 30 juni van het kalenderjaar waarin de leerling 18 jaar wordt, indien de leerling na 30 juni verjaart of (b) hetzij tot de datum waarop de leerling 18 jaar wordt, indien de leerling voor 30 juni verjaart.. Leerlingen kunnen doorheen deze periode omwille van allerhande redenen gewettigd of ongewettigd afwezig zijn.

1.2. Een leerling heeft niet altijd een doktersattest nodig om gewettigd afwezig te zijn

Men spreekt van een gewettigde afwezigheid of geoorloofd verzuim, wanneer een leerling afwezig is en daarvoor een geldige reden heeft. Hieronder een opsplitsing in vier categorieën van geldige redenen waarvoor geen of op zijn minst niet altijd een medisch attest nodig is:

- A. Bij ziekte
- B. Van rechtswege gewettigd
- C. Mits akkoord van de directeur
- D. Trekkende bevolking
- E. Noodplanning in geval van pandemie

A. Bij ziekte – niet altijd een medisch attest nodig

Wanneer de leerling maximum drie opeenvolgende kalenderdagen ziek¹ is (weekenddagen worden dus meegeteld), volstaat een ziektebriefje van de ouders. Dit is maximum vier maal per schooljaar toegelaten, vanaf de vijfde keer. is een medisch attest vereist. Ook wanneer de leerling langer dan drie opeenvolgende kalenderdagen ziek is, is er een medisch attest van een arts vereist om de afwezigheid te wettigen. Ouders dienen de verantwoordingsbewijzen voor afwezigheden steeds zo spoedig mogelijk op het secretariaat in te dienen. Waar mogelijk (bv. bij ingeplande operaties) kunnen ouders het secretariaat reeds op voorhad op de hoogte brengen

→ Eén uitzondering hierbij zijn:

- de **examenperiodes**: in het secundair onderwijs is er in de examenperiode wel altijd een medisch attest nodig van de dokter, ook al is de leerling minder dan drie opeenvolgende kalenderdagen ziek. In het basisonderwijs is er geen specifieke examenperiode en gelden de normale afspraken.

B. Van rechtswege gewettigd – geen medisch attest nodig

- Begrafenis of huwelijk van aanverwanten in de tweede graad of inwonenden;
- Bijwonen van een familieraad;
- Dagvaarding voor de rechtbank;
- Opname in een instelling voor bijzondere jeugdzorg dat een schoolvervangend programma aanbiedt;
- De leerling heeft het topsportstatuut en zit in het secundair onderwijs²;
- De school is onbereikbaar, bijvoorbeeld bij zwaar winterweer of een staking van de lijn/NMBS;
- Specifieke feestdagen verbonden met de levensbeschouwing van de leerling. Het moet hier wel gaan om een levensbeschouwing die door de grondwet erkend is. Erkende godsdiensten zijn: de katholieke, de orthodoxe, de protestantse, de anglicaanse, de joodse en de islamitische godsdienst. Voorbeelden van dergelijke feestdagen zijn het suiker- en

¹ Voorbeeld: kind is ziek op vrijdag en nog steeds op maandag: de ziekteperiode overstijgt drie dagen dus er is een medisch attest nodig.

² De leerling mag dan een bepaald aantal dagen per schooljaar afwezig zijn voor het deelnemen aan buitenlandse stage, toernooien of het volgen van trainingen,....

offerfeest in de islam, het joods nieuwjaar en het Loofhuttenfeest in de Israëlitische (= joodse) godsdienst.

C. Mits akkoord van de directeur – geen medisch attest nodig

In een aantal situaties moet de leerling vooraf toestemming vragen aan de school om gewettigd afwezig te mogen zijn. De school kan over elke situatie afzonderlijk beslissen. Het betreft met andere woorden geen recht! Het gaat onder andere om de volgende situaties:

- Rouwverwerking bij het overlijden van aanverwanten in de tweede graad of inwonenden. Het kan immers zijn dat een kind naar aanleiding van dergelijk overlijden enkele dagen nodig heeft om opnieuw een minimaal emotioneel evenwicht te vinden;
- Deelname aan culturele of sportieve manifestaties, bijvoorbeeld: audities, een optreden, een internationaal toernooi, ... als de leerling het topsportstatuut niet bezit. Trainingen in een bepaalde sport zijn niet te beschouwen als manifestaties. Slechts onder heel strikte voorwaarden kan een kind wegens trainingen afwezig zijn van school. Deze afwezigheden zijn beperkt tot de sporten tennis, zwemmen, gymnastiek en tot maximaal zes lestijden per week. De directeur kan toestemming verlenen voor deze afwezigheden op basis van een door de ouders samen te stellen dossier waaruit onder andere blijkt dat het kind een trainingsschema volgt dat de gevraagde afwezigheden verantwoord. Dat dossier moet worden ondersteund door een bij de Vlaamse Sportfederatie aangesloten sportfederatie en door een sportarts;
- De leerling bezit het topsportstatuut en zit in het basisonderwijs;
- Uitzonderlijk voor persoonlijke redenen. Dat kan bijvoorbeeld gaan over het overlijden van een buurjongetje, van de onthaalmoeder, Aangezien de organisatie van het schooljaar door de overheid vastgelegd is, kan de school nooit toestemming verlenen om vroeger op vakantie te vertrekken of later uit vakantie terug te keren.

D. Trekkende bevolking (basisonderwijs) – geen medisch attest nodig

Ouders behorend tot de categorie trekkende bevolking, die voor de leerplicht van hun kind uit het basisonderwijs kiezen voor een inschrijving in een school, moeten er - net als alle andere ouders - op toezien dat hun kind elke schooldag op school aanwezig is. Niettemin kunnen er zich in echt uitzonderlijke omstandigheden situaties voordoen waarbij het onvermijdelijk is dat deze kinderen tijdelijk met hun ouders meereizen. School en ouders moeten deze situaties op voorhand grondig bespreken, het er over eens zijn dat het meenemen van het kind in deze situatie aangewezen is en duidelijke afspraken maken over de manier waarop school en ouders in contact zullen blijven met elkaar alsook de manier waarop het kind de gemiste onderwijstaken zal vervullen. Deze vorm van onderwijs is een soort tijdelijk 'huisonderwijs', maar ondersteund vanuit een 'ankerschool' en enkel voorbehouden voor deze groep leerplichtigen tijdens hun noodzakelijke verplaatsingen. Afwezigheden van deze kinderen zijn dus te beschouwen als gewettigde afwezigheden mits:

- de school tijdens de afwezigheid voor een vorm van onderwijs op afstand zorgt;
- de school én de ouders zich engageren dat er regelmatig contact is over de leervorderingen/lessen van het kind.

E. Noodplanning in geval van pandemie

Indien een pandemie uitbreekt, is de federale overheid bevoegd en wordt er in overleg met diensten van de Vlaamse Regering nagegaan wat er moet gebeuren. Het kan bijvoorbeeld zijn dat door een te groot aantal zieke leraren de school verplicht haar deuren moet sluiten voor een bepaalde periode. Maar ook Toezicht Volksgezondheid kan de verplichting opleggen om de school te sluiten. Wanneer een school omwille van een pandemie haar deuren sluit, is de afwezigheid van de leerlingen gewettigd. Het gaat hier dan immers om een overmachtssituatie. Er zijn in deze situatie geen attesteringen nodig.

1.3. In een aantal specifieke situaties is er altijd een medisch attest vereist

In een aantal specifieke situaties is een medisch attest wel noodzakelijk:

- A. Afwezigheden omwille van revalidatie tijdens de lestijden
- B. Afwezigheden omwille van een chronische ziekte
- C. Afwezigheden omwille van medische redenen die in de toekomst worden voorzien
- D. Attestering voor het toedienen van medicatie op school
- E. Attestering voor het niet kunnen bijwonen van lessen lichamelijke opvoeding
- F. Attestering bij zwangerschap/moederschapsverlof

A. Afwezigheden omwille van revalidatie tijdens de lestijden

Een groeiend aantal ouders doet voor de revalidatie van hun kind een beroep op schoolexterne hulpverleners. Wanneer de revalidatie gevolgd wordt tijdens de lestijden, gaan de leerlingen gedurende een bepaalde tijd uit de klas voor de behandeling.

Een directeur van een school kan een beslissing nemen over het toestaan van een afwezigheid van een leerling omwille van revalidatie tijdens de lestijden uitgevoerd door schoolexterne hulpverleners die hiertoe bij de wet gemachtigd zijn voor maximum 150 minuten. "Bij de wet gemachtigd zijn" is een algemene omschrijving om aan te geven dat de schoolexterne hulpverleners hun therapeutische taak uitvoeren binnen een door de wet geregelde context; dit kan een hulpverleningsinstantie zijn (zoals een revalidatiecentrum) of op basis van het statuut van zelfstandig therapeut (logopedist, kinesitherapeut ...). De schoolexterne hulpverleners moeten kunnen legitimeren dat zij hun beroep uitoefenen op een reglementaire basis.

Om een beslissing te kunnen nemen, moet de school beschikken over een dossier dat minstens de volgende elementen bevat:

- een medisch attest waaruit de noodzakelijkheid, de frequentie en de duur van de revalidatie blijkt;
- een verklaring van de ouders waarom de revalidatie tijdens de lestijden moet plaatsvinden;
- een advies (positief of negatief), geformuleerd door het Centrum voor Leerlingenbegeleiding, na overleg met de klassenraad en de ouders. Dat advies moet motiveren waarom revalidatie tijdens de lestijden vereist is;

Uitzonderlijk kunnen de 150 minuten overschreden worden, mits gunstig advies van de arts van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding, in overleg met de klassenraad en de ouders. Het advies moet motiveren waarom de behandeling tijdens de lestijden noodzakelijk blijft en moet aantonen dat door die afwezigheid het leerproces van de leerling niet ernstig wordt benadeeld.

B. Een leerling is chronisch ziek

Een chronische ziekte wordt gedefinieerd als een ziekte waarbij een continue of repetitieve behandeling van minstens 6 maanden noodzakelijk is. Het gaat bijvoorbeeld om nierpatiëntjes, astmapatiëntjes, ...

De leerling krijgt een steeds terugkerende behandeling en kan daarom telkens een korte periode niet naar school. Wanneer eenzelfde medische behandeling verschillende afwezigheden tot gevolg heeft, volstaat na samenspraak met de CLB-arts één medisch attest waarop de verschillende afwezigheden zo gedetailleerd mogelijk worden vermeld. Wanneer een afwezigheid om deze reden zich dan effectief voordoet, kunnen de ouders deze afwezigheid gewoon zelf wettigen met een attest geschreven door de ouders.

De school kan dit attest ook rechtstreeks vragen aan het CLB. Het CLB bekijkt of een dergelijk attest nodig is en schrijft dit in overleg met de behandelende arts. Huisartsen kunnen in dit verband ook zelf contact opnemen met de CLB-arts.

C. Attestering van meerdere weken afwezigheid in de toekomst

Medische attesten omwille van meerdere weken afwezigheid in de toekomst (bv. er is een ingreep gepland, er is behandeling nodig voor een psychosomatische of psychische problematiek) kunnen geïndiceerd zijn wegens een ernstige medische problematiek. Bij psychosomatische of psychische klachten kan een restrictieve opstelling van de arts de patiënt motiveren de onderliggende problematiek aan te pakken en hulp te zoeken bij het CLB of de leerlingenbegeleider – groene leerkracht – op school. Het is aangewezen dat de CLB-arts contact opneemt met de behandelende arts, of omgekeerd, zodat een hulpverleningsproces kan besproken worden.

D. Attestering voor het toedienen van medicatie op school

De overheid legt geen verplicht doktersattest op voor het nemen van medicatie op school. In principe volstaat dus een geschreven verklaring van de ouders. Elke school tekent echter zelf de lijnen van haar medicijnbeleid uit. Uit de praktijk blijkt dat scholen in toenemende mate een medisch attest vragen en zelf standaardformulieren opnemen binnen hun schoolreglement. Daarnaast is het in sommige gevallen nuttig dat de arts een attest voorschrijft, bv. wanneer de arts de inschatting maakt dat ouders onvoldoende uitleg/correcte uitleg zullen meegeven aan de school.

E. Een attest voor het niet kunnen bijwonen van de lessen lichamelijke opvoeding

Wanneer een leerling de lessen lichamelijke opvoeding volledig of gedeeltelijk niet kan/mag bijwonen dient er een medisch attest geschreven te worden. In bijlage vindt u een voorbeeld

van een medisch attest specifiek gericht naar het al dan niet kunnen bijwonen van de lessen lichamelijke opvoeding. Bij het invullen van dit attest is het belangrijk om te differentiëren aan welke onderdelen van de les de leerling niet kan deelnemen en aan welke activiteiten hij/zij dit nog wel kan.

F. Een attest in geval van zwangerschap/moederschapsrust

Onder afwezigheden om medische reden wordt ook het moederschapsverlof verstaan. Leerlingen hebben recht op moederschapsverlof naar rata van maximaal één week vóór de vermoedelijke bevallingsdatum en maximaal negen weken na de effectieve bevalling (de schoolvakanties worden in dat aantal weken mee verrekend). Een dergelijke afwezigheid is van rechtswege gewettigd mits voorlegging van een attest van een geneesheer (al dan niet specialist). Moederschapsverlof is een recht doch geen verplichting; het aantal weken afwezigheid kan dus ook lager liggen. Onder de gebruikelijke voorwaarden hebben deze leerlingen recht op tijdelijk onderwijs aan huis en kan synchroon internetonderwijs aanvragen.

1.4. Soms vragen ouders en leerlingen ten onrechte om een medisch attest

Omdat er heel wat vragen en onduidelijkheden leefden vanuit onderwijs naar de medische sector over attestering, en omgekeerd over de regelgeving rond afwezigheden, vonden er in het verleden een aantal overlegmomenten plaats tussen onderwijs en de medische sector om deze vragen te bespreken en oplossingen te zoeken. Dit resulteerde in een samenwerkingsprotocol tussen de toenmalige minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke, de vertegenwoordigers van de inrichtende machten van scholen en Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) en een aantal organisaties van artsen. Dit samenwerkingsprotocol vindt u in bijlage.

De bedoeling van het protocol is om het misbruiken van medische attesten te voorkomen. Daarom werden er afspraken gemaakt over hoe artsen best attesteren, hoe scholen en CLB met die attesten moeten omgaan en waar men terecht kan om wantoestanden aan te klagen.

Hoe attesteren?

Wanneer jongeren en/of hun ouders om een doktersbriefje vragen, wanneer ze niet ziek zijn, dan kan dit wijzen op een probleem. Het is mogelijk dat er een ernstige, achterliggende oorzaak is die de jongere verhindert om naar school te gaan. U kunt als arts dit signaal doorgeven aan de school door een 'dixit-attest' te schrijven. Ook is het belangrijk dat u geen geantedeerde attesten uitschrijft.

Een **dixit-attest** is een attest dat louter op de verklaring van de patiënt gebaseerd is en niet op een echte diagnose. Als arts heb je met andere woorden zelf geen medische oorzaak voor de afwezigheid kunnen vaststellen. Een dixit-attest wordt door de school niet als een medisch attest beschouwd, maar voor de arts kan het een belangrijk attest zijn om aan te geven dat er iets aan de hand is. Als een leerling dergelijk attest binnenbrengt op school, dan wordt zijn afwezigheid immers geregistreerd als een 'problematische' afwezigheid. Door de registratie als problematische afwezigheid, zullen school en CLB deze leerling vanaf dan nauw opvolgen en begeleiden. En dat is ook nodig, want vaak zijn er problemen waarvoor buiten de medische sector een oplossing dient te worden gezocht (bijvoorbeeld familiale moeilijkheden die het kind verhinderen om naar school te gaan, kinderen die gaan werken in plaats van naar school gaan,...). Sommige artsen kiezen er voor om geen attest af te leveren, anderen verkiezen om wel een dixit-

attest te schrijven, om te vermijden dat de patiënt gaat 'shoppen' voor een attest. Je bent als arts echter niet verplicht om een dixit-attest te schrijven. Indien een leerling en/of de ouder(s) een attest komt vragen om een afwezigheid, andere dan wegens ziekte, kan je wijzen op de regelgeving over afwezigheden. Misschien bestaat er voor die afwezigheid wel een andere wettiging (zie 1.2.)? Indien men een attest komt vragen om effectief een of meerdere dagen te spijbelen, leg dan uit dat u enkel een dixit-attest kan schrijven en dat dit door de school beschouwd zal worden als een problematische afwezigheid en dus hetzelfde effect heeft als geen wettiging binnenbrengen (zie punt 2). Op deze manier komt er op termijn hopelijk een einde aan het onnodig medische attesten aanvragen door patiënten. Een voorbeeld van een dixit-attest kan u terugvinden in bijlage. U kan het dixit-attest bestellen bij Domus Medica: <http://www.domusmedica.be/> of een downloadbare versie afdrukken. Deze is terug te vinden op (<http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/rol-van-de-arts-bij-de-aanpak-van-spijbelen>).

Een **geantedateerd attest** is een attest dat je schrijft na de ziekteperiode en waarbij je de ziekte niet zelf hebt kunnen vaststellen. Een geantedateerd attest wordt door de school als een ongeldig medisch attest beschouwd. Jongeren gebruiken 'een dagje later naar de dokter gaan' als dé strategie bij uitstek bij spijbelen. De scholen registreren de afwezigheid die men met zo'n briefje probeert te wettigen als 'problematisch'.

Om artsen te ondersteunen, om ouders goed te informeren over wat wettelijk kan/moet volgens de onderwijsregelgeving en om een hogere drempel te creëren voor ouders en leerlingen zodat niet langer nodeloze afwezigheidsattesten gevraagd worden, ontwikkelde het beleidsdomein Onderwijs en Vorming een downloadbare affiche³ die in de wachtkamer kan gehangen worden en een downloadbare brochure⁴ die aan ouders kan meegegeven worden.

³ Zie: <http://www.onderwijs.vlaanderen.be/samen-tegen-schooluitval>

⁴ Zie: <http://www.onderwijs.vlaanderen.be/samen-tegen-schooluitval>

2. Procedure bij spijbelen

In onderwijs zijn er heel wat maatregelen voorzien die genomen worden om spijbelen te voorkomen. Heel wat actoren zijn hier ook bij betrokken. Wanneer een leerling spijbelt, dan gebeurt de opvolging hiervan op de volgende manier:

- Indien een leerling geen wettiging geeft voor zijn afwezigheid, dan wordt de afwezigheid bij de school geregistreerd als een problematische afwezigheid, met andere woorden met een code B (hetgeen staat voor begeleiding). Vanaf de eerste B-code is de school extra alert voor de problematisch afwezige leerling. De school werkt zelf een aanpak uit om de leerling in kwestie zo goed mogelijk te begeleiden. De school neemt daaromtrent afspraken op in het schoolreglement en neemt zo vlug mogelijk contact op met de ouders.
- Vanaf 5 halve dagen problematische afwezigheid neemt de school contact op met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). In samenspraak wordt bekeken welke maatregelen genomen worden om de jongere te ondersteunen. Deze maatregelen kunnen zowel door CLB, school als beide ondernomen worden. De school wordt echter nooit ontdaan van haar begeleidingstaak. Dus ook niet wanneer het CLB met de jongere een traject loopt.
- Wanneer een school en CLB vaststellen dat de basisbegeleiding het spijbelgedrag niet reduceert, dan neemt CLB haar draaischijffunctie op en bekijkt CLB naar welke actor doorverwezen moet worden om de jongere van de spijbelproblematiek te verlossen. Hier verwijzen we graag naar de Vlaamse krachtlijnen inzake aanpak van de spijbelproblematiek voor meer informatie⁵.

Op Vlaams niveau werden de Vlaamse krachtlijnen inzake aanpak van de spijbelproblematiek opgesteld samen met Departement Onderwijs & Vorming, Agentschap Jongerenwelzijn, Lokale Politie en de Nederlandstalige parketcriminologen Jeugd en Gezin. Deze Vlaamse krachtlijnen hebben als doel de bakens uit te zetten voor lokale spijbelactieplannen. Deze krachtlijnen verduidelijken de stappen die elke actor in de aanpak van schoolverzuim kan zetten (inhoudelijk duiding). Ten aanzien van alle partners werden minimale verwachtingen opgesteld. De Vlaamse krachtlijnen inzake aanpak van de spijbelproblematiek zijn terug te vinden op <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/Spijbelen-aanpakken-Vlaamse-krachtlijnen>

Op heel wat plaatsen zijn er bovendien ook lokale afspraken gemaakt tussen scholen – CLB's – politie en parket omtrent de aanpak van spijbelen. Scholen hebben door de lokale spijbelplannen de mogelijkheid om hardnekkige spijbelaars aan te melden bij de politie, die er dan mee aan de slag gaat (gesprek met leerling en ouders, eventueel afsluiten van een spijbelcontract,...). Als dit niet helpt, maakt de politie een proces-verbaal op en stuurt dit door naar het parket. Dit proces-verbaal komt dan terecht bij de parketcriminoloog, die dit dossier verder opvolgt.

Of men eerder voor een sanctionerende aanpak, dan wel een hulpverlenende aanpak kiest, beslist men in elk concreet geval van spijbelen, naargelang de oorzaak van het spijbelgedrag.

- Naast alle voorgaande maatregelen moeten ouders van leerlingen, die twee schooljaren op rij 30 halve dagen of meer problematisch afwezig waren, hun schooltoelage aan de overheid terug betalen.

⁵ <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/Spijbelen-aanpakken-Vlaamse-krachtlijnen>

Een beknopte uitleg over hoe u als arts scholen kan helpen om spijbelen te detecteren en aan te pakken, kan u lezen in de - speciaal voor artsen ontworpen – inlegger: zie nuttige links.

→ Een medisch attest is dus:

- verplicht bij afwezigheid wegens ziekte van meer dan 3 opeenvolgende kalenderdagen
- verplicht bij afwezigheid vanaf de eerste kalenderdagen indien ouders al 4x dat schooljaar zelf een ziektebriefje geschreven hebben,
- verplicht tijdens de examens in het secundair onderwijs

Nog bijkomende vragen?

www.onderwijs.vlaanderen.be/samen-tegen-schooluitval of spijbelen@vlaanderen.be

Enkele nuttige links:

- De spijbelinlegger voor artsen - 6 vragen, 6 antwoorden kan gedownload worden via: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/samen-tegen-schooluitval/leerplicht-en-spijbelen/aanpak-van-spijbelen/actoren-bij-de-aanpak-van-spijbelen/rol-van-de-arts-bij-de-aanpak-van-spijbelen>
- De downloadbare brochure voor ouders en downloadbare affiche voor in de wachtkamer kan gedownload worden via: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/samen-tegen-schooluitval/leerplicht-en-spijbelen/aanpak-van-spijbelen/actoren-bij-de-aanpak-van-spijbelen/rol-van-de-arts-bij-de-aanpak-van-spijbelen>

3. Profiel van de spijbelaar

Het profiel van leerlingen die absoluut schoolverzuim⁶ laten optekenen stemt in grote mate overeen met het profiel van jongeren die problematisch afwezig zijn, ook wel relatief schoolverzuim⁷ genoemd. Via het registratiesysteem DISCIMUS, waarin scholen de aan- en afwezigheden van hun leerlingen registreren, heeft het Departement Onderwijs & Vorming cijfergegevens over het aantal problematische afwezigheden. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) maakt hier jaarlijks een cijferrapport van. Deze is terug te vinden op www.agodi.be/publicaties-leerplicht

Er is geen evenwichtige spreiding van leerlingen met problematische afwezigheden. Bij de niet-Belgen vindt men, relatief gezien⁸, meer leerlingen terug met problematische afwezigheden. Vooral leerlingen met een Oost-Europese nationaliteit zijn vaker problematisch afwezig. Dat geldt zowel voor het secundair onderwijs als voor het basisonderwijs. In het deeltijds en buitengewoon secundair onderwijs is, tegen de verwachtingen in, een hoger percentage meisjes dan jongens problematisch afwezig. De meerderheid van de gemelde jongeren is tussen 16 en 18 jaar oud in het secundair onderwijs en tussen 6 en 8 jaar oud in het basisonderwijs. Opvallend in het basisonderwijs is het feit dat de meeste meldingen voorkomen in het eerste leerjaar en afnemen naarmate de leerjaren vorderen. Dat toont aan dat de oorzaak van spijbelen in het basisonderwijs vooral moet worden gezocht bij de ouders en in mindere mate bij de kinderen.

De kinderen met een melding problematische afwezigheid wonen verhoudingsgewijs vaker in een verstedelijkt gebied. Vooral in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in de grootsteden Antwerpen en Gent ligt het percentage problematische afwezigheden een stuk hoger dan in de andere gebieden. Zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs scoren leerlingen die doorgegeven worden als problematisch afwezig hoger op de indicatoren van kansarmoede ten aanzien van de totale schoolbevolking.

Op het vlak van de schoolloopbaan kan er gesteld worden dat leerlingen met problematische afwezigheden in het secundair onderwijs veel prominenter aanwezig zijn in het deeltijds onderwijs dan in het voltijds gewoon en buitengewoon onderwijs. In het voltijds onderwijs situeren de meeste problematische afwezigheden zich in de eerste graad in de B-stroom en in de tweede en derde graad in het bso. Daarnaast zien we relatief veel meldingen van problematische afwezigheid in het onthaalonderwijs en het modulair onderwijs. Er lijkt een samenhang te zijn tussen leerlingen met problematische afwezigheden en schoolse vertraging. In het basisonderwijs worden er verhoudingsgewijs meer leerlingen gemeld in het buitengewoon lager onderwijs.

Scholen zien naast een gebrek aan motivatie bij de leerlingen een laag welbevinden op school en een problematische gezinssituatie als belangrijkste oorzaak van de afwezigheden. Het is voor scholen echter niet altijd gemakkelijk vast te stellen wat de oorzaak en wat het gevolg is van problematische afwezigheden. Bij leerlingen die zo frequent afwezig zijn, is er nog zelden sprake van één enkele oorzaak.

⁶ Absoluut verzuim= de leerling is niet ingeschreven in een school of onderwijsinstelling.

⁷ Ongeoorloofd relatief verzuim= de leerling verzuimt de lessen, hoewel hij/zij is ingeschreven in een school of onderwijsinstelling.

⁸ Aantal meldingen problematische afwezigheden per nationaliteit ten opzichte van het aantal ingeschreven leerlingen per nationaliteit.

4. Samenwerking huisarts/kinderarts - Centra voor leerlingenbegeleiding (CLB)

4.1. Het CLB

CLB staat voor het Centrum voor Leerlingenbegeleiding. Elke Vlaamse school in Vlaanderen werkt samen met zo'n centrum. Leerlingen, ouders en scholen kunnen er terecht met vragen naar informatie, (signaleren van nood aan) hulp en begeleiding. Een CLB is multidisciplinair samengesteld. Er werken artsen, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen... Samen met de school zorgt het CLB-team ervoor dat elk kind op school zijn kennis, talenten en vaardigheden zo goed mogelijk kan ontwikkelen. Het CLB is werkzaam op vier begeleidingsdomeinen:

- leren en studeren
- onderwijsloopbaan
- psychisch en sociaal functioneren
- preventieve gezondheidszorg

Op die vier begeleidingsdomeinen heeft het CLB enerzijds een leerlinggebonden aanbod en anderzijds een aanbod van schoolondersteuning.

Het leerlinggebonden aanbod is de vraaggestuurde werking naar leerlingen toe (op vraag van de leerling, de ouders, de school) en het verplichte aanbod naar leerlingen toe (bij spijbelen en bij sommige medische onderzoeken en inenting). Artsen, school,... kunnen aan het CLB signaleren dat zij zich zorgen maken om een leerling en vragen aan het CLB om een begeleiding op te starten. Het CLB zal altijd eerst de toestemming vragen aan de ouders (voor een leerling jonger dan 12 jaar) of aan de leerling zelf (voor een leerling van 12 jaar of ouder die bekwaam is om zelf te beslissen) om een begeleiding op te starten. Begeleiding door een CLB kan dus in principe niet verplicht worden, behalve in twee situaties:

- bij spijbelen (wordt vanaf vijf al dan niet gespreide halve lesdagen problematische afwezigheid per schooljaar de afwezigheid aan het CLB gesignaleerd door de school, wordt er samen met het CLB beslist of het onmiddellijk opstarten van een CLB-begeleidingstraject noodzakelijk is en neemt de school extra begeleidende maatregelen na advies van het CLB)
- bij sommige medische onderzoeken en profylactische maatregelen (zie verder)

Daarnaast heeft het CLB ook een schoolondersteunend aanbod op de vier domeinen. Dit heeft als doel de interne leerlingenbegeleiding van de school te versterken, bijvoorbeeld door de deskundigheid van leerkrachten op het vlak van signaaldetectie te verhogen.

4.2. Uitwisseling informatie in het kader van afwezigheden

Wanneer scholen zich vragen stellen bij een medisch attest of om een probleemsituatie te signaleren, kunnen de behandelende arts (huisarts/kinderarts/specialist) en de CLB-arts - rekening houdend met de deontologische artsencode - contact opnemen met elkaar.

De wettelijke basis⁹ bepaalt dat "medische attesten waarrond twijfel bestaat of die onaanvaardbaar zijn, door de betrokken scholen worden gesignaleerd aan de CLB-arts, die het best geplaatst is om - rekening houdend met de deontologische artsencode - deze zaak verder op te volgen."

Er wordt hierbij geen verplichting opgelegd om op voorhand de ouders van de leerling te informeren over het contact tussen CLB- en (huis)arts. In het kader van de begeleiding van de leerling, die de school samen met het CLB opzet, is het uiteraard wel aan te raden om de ouders op de hoogte te brengen van de contactopname, maar dit kan eventueel ook achteraf. Op de hoogte houden is immers niet hetzelfde als toestemming vragen.

Indien een school en/of een CLB, na contactopname tussen de CLB-arts en de behandelende arts, nog steeds medische attesten ontvangen waarbij ze twijfels hebben rond de correctheid (bv. omdat leerlingen met vele vakantie verhalen na afwezigheid terug naar school keren), dan kunnen zij dit melden aan de provinciale raad van de Orde der Geneesheren (<https://www.ordomedic.be/nl/provinciale-raden/provinciale-raden/>)

Om de communicatie tussen artsen en CLB-artsen onderling te ondersteunen, werd er een databank opgezet: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties-clbs>

In deze databank kan je als arts inloggen met een paswoord. Dan kan je eenvoudig opzoeken welk CLB en welke CLB-arts verantwoordelijk is voor de opvolging van een bepaalde leerling. Je moet enkel weten waar de leerling schoolloopt. Een paswoord kan aangevraagd worden bij: spijbelen@vlaanderen.be

4.3. Begeleiding door een CLB binnen het domein preventieve gezondheidszorg

Binnen het domein preventieve gezondheidszorg kan volgende begeleiding niet geweigerd worden door ouders en leerlingen:

- De algemene en gerichte consulten. Dit wil zeggen dat leerlingen en ouders moeten meewerken aan deze onderzoeken. Ook de scholen zijn hiertoe verplicht (d.m.v. afspraken maken over tijdstip van onderzoek, verspreiden van medische vragenlijsten,...). Elk kind in Vlaanderen moet in de tweede kleuterklas, het vijfde leerjaar én het eerste en derde secundair naar het CLB voor een medisch onderzoek.
- De profylactische maatregelen. Dit zijn maatregelen die het verspreiden van besmettelijke ziekten moeten voorkomen. Als er bij een leerling of een personeelslid van een school een besmettelijke ziekte wordt vastgesteld, kan het CLB drie soorten maatregelen treffen:
 - Maatregelen die betrekking hebben op de zieke leerling (of het zieke personeelslid van de school);
 - Maatregelen die betrekking hebben op de leerlingen (of de personeelsleden) die in contact zijn gekomen met de zieke thuis;

⁹ De wettelijke basis hiervoor zijn de omzendbrieven 'BaO/2002/11 Afwezigheden van leerlingen in het basisonderwijs' en 'SO/2005/04 Afwezigheden en in- en uitschrijvingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs en het deeltijds secundair onderwijs',

- o Algemene profylactische maatregelen.

Wanneer een CLB zich geconfronteerd ziet met een besmettelijke ziekte, moet de CLB-arts de CLB-inspectie hiervan niet rechtstreeks op de hoogte brengen (enkel indien de maatregel inhoudt dat de school dient gesloten te worden). Het centrum dient wel maatregelen te nemen overeenkomstig de richtlijnen van de arts infectieziekte-bestrijding van de afdeling Toezicht Volksgezondheid. Alle informatie hierover kan u vinden in het draaiboek infectieziekten CLB. Raadpleeg het draaiboek op <http://www.vwvj.be/integrale-tekst-richtlijn-infectieziekten>.

Verplicht betekent echter niet dat deze onderzoeken altijd door een CLB-arts moeten worden uitgevoerd. Ouders en leerlingen kunnen zich verzetten tegen de CLB-arts die de medische consulten uitvoert (algemene en gerichte consulten). Daarvoor dient er wel schriftelijk verzet - door middel van een aangetekende brief of tegen afgifte van een ontvangstbewijs - te worden bezorgd aan de directeur van het CLB.

Leerlingen/ouders die verzet aantekenen, zijn wel verplicht de onderzoeken binnen een termijn van **90 dagen** te laten uitvoeren door:

- een andere arts van het CLB
- een arts van een ander CLB
- een andere arts

De arts die de onderzoeken uitvoert, moet dan binnen de **vijftien dagen** na het onderzoek een verslag ervan bezorgen aan het CLB dat de leerling begeleidt. Het model dat de arts moet gebruiken voor de verschillende verslagen (afhankelijk van het leerjaar of de leeftijd van de leerling indien het gaat over buitengewoon onderwijs), kun je terugvinden in bijlage of via: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties-clbs>

4.4. Vaccinaties

De Vlaamse overheid voert vaccinatiecampagnes om een aantal besmettelijke ziekten in Vlaanderen onder controle te houden of zelfs uit te roeien. De CLB's spelen daarin een voortrekkersrol. Ze onderzoeken normaal gezien immers heel de Vlaamse schoolgaande jeugd. Een CLB is dus een prima plaats om:

- de vaccinatiestatus van de begeleide leerlingen te bewaken: welke inentingen hebben ze reeds gehad, welke ontbreken nog?
- leerlingen die nog bepaalde vaccinaties nodig hebben (op basis van het basisvaccinatieschema) gratis in te enten tegen bepaalde ziekten.

De Vlaamse overheid heeft daarvoor een vaccinatieschema opgesteld (<http://www.zorg-en-gezondheid.be/basisvaccinatieschema/>): een schema dat bepaalt welke vaccinaties er best kunnen gegeven worden en tijdens welke leerjaren ze best toegediend worden. Enkel de vaccinatie tegen polio kan niet geweigerd worden, maar deze wordt veelal toegediend door Kind en Gezin.

Het CLB biedt vaccinaties aan, een effectieve inenting gebeurt enkel indien het CLB hiervoor een toestemming heeft gekregen van de ouders. Daarom worden de ouders op voorhand schriftelijk op de hoogte gebracht van de aard en de bedoelingen van de vaccinatie. De vaccinaties gebeuren dan tijdens een algemeen of gericht consult. Een leerling bij wie een of meerdere vaccinaties

ontbreken kan echter altijd ook op een ander tijdstip ingeënt worden. Wanneer ouders hun kind echter liever laten inenten door de eigen huisarts is het essentieel dat de huisarts via vaccinet (<https://www.zorg-en-gezondheid.be/vaccins-bestellen-en-registreren-via-vaccinnet> van een kind (individueel) in Vaccinnet) deze vaccinatie registreert. Nog bijkomende vragen: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties-clbs> of contacteer vaccinnet@vlaanderen.be.

4.5. Infectieziekten

Op 14 september 2010 stelden Toezicht Volksgezondheid, de Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg en het Departement Onderwijs en Vorming aan de Centra voor Leerlingenbegeleiding het nieuwe geactualiseerde draaiboek voor infectieziekten voor. Ziekten die nog weinig voorkomen, werden geschrapt en ziekten die meer en meer voorkomen (zoals de pandemische griep) werden toegevoegd. Tevens zijn, rekening houdend met nieuw wetenschappelijke inzichten, de te nemen maatregelen bijgestuurd. Helemaal nieuw in het boek is de aandacht voor de algemene hygiënische maatregelen op scholen en CLB's. Ter ondersteuning van de communicatie met ouders over één of andere besmettelijke ziekte vinden scholen en CLB's ook voorbeeldbrieven. Het draaiboek en meer achtergrondinformatie over het draaiboek is terug te vinden op <http://www.vwvj.be/integrale-tekst-richtlijn-infectieziekten>

5. Tijdelijk onderwijs aan huis voor langdurig en chronisch zieke kinderen (TOAH)

Is een kind ziek of heeft het een ongeval gehad en kan het niet naar school? Dan bestaat er de optie "tijdelijk onderwijs aan huis" waarbij een leraar van de school thuis of naar het ziekenhuis komt om de leerling les te geven.

Het kind kan nadien gemakkelijker volgen op school. Het hoeft ook niet alle lessen in te halen. Bovendien genieten veel zieke kinderen van het contact met de leraar.

De school organiseert het tijdelijk onderwijs aan huis. Ze stelt hiervoor een leraar aan. Het kind krijgt 4 uur les per week. De schooldirectie beslist, na overleg met ouders en arts, over het tijdstip en de spreiding van de lessen. De lessen worden gratis aangeboden aan het kind. Hoewel de mogelijkheid om TOAH te organiseren verplicht op te nemen is in het schoolreglement, weten de meeste ouders niet dat zieke kinderen onder bepaalde voorwaarden tijdelijk onderwijs aan huis kunnen krijgen. Artsen kunnen helpen door hen hierover te informeren.

Leerlingen hebben recht op tijdelijk onderwijs aan huis

- als ze langdurig of chronisch ziek zijn of bij moederschapsverlof
- als jij als arts toestemming geeft
- als ze aan de definities van langdurig of chronisch ziek voldoen
- als de ouders een aanvraag doen
- binnen bepaalde kilometerbeperking

Leerlingen hebben geen recht op tijdelijk onderwijs aan huis in volgende gevallen:

- Kinderen die permanent onderwijs aan huis krijgen.
- Leerlingen in bepaalde studierichtingen in het secundair onderwijs:
 - Deeltijds beroepssecundair onderwijs
 - Voorbereidende leerjaren op het hoger onderwijs (aso en kso)
 - Secundair-na-secundair-opleidingen: Se-n-Se (tso en kso)
 - Verpleegkunde hoger beroepsonderwijs
 - Alternierende beroepsopleiding in het buitengewoon secundair onderwijs

Het ministerie Onderwijs en Vorming hanteert ruime definities.

- Langdurig ziek = het kind kan meer dan 21 dagen na elkaar niet naar school (weekend- en vakantiedagen worden meegerekend). Het kind bewijst dat aan de school door een doktersattest.
- Chronisch ziek = het kind krijgt een steeds terugkerende behandeling en kan daarom telkens een korte periode niet naar school. De behandeling is gespreid over meer dan 6 maanden. Het kind bewijst dat aan de school door een doktersattest.

Attest voor langdurig zieke kinderen (ziekte of ongeval)

- Het attest wordt opgesteld door de behandelende (huis)arts of geneesheer-specialist.
- De arts meldt de vermoedelijke duur van de afwezigheid. Het onderwijs aan huis start ten vroegste 21 kalenderdagen na de begindatum van de afwezigheid.

- De arts geeft aan dat het kind niet naar school kan of dat het minder dan halftijds aanwezig kan zijn op school.
- De arts meldt dat het kind onderwijs mag volgen.
- Als het kind langer ziek blijft dan de vermoedelijke einddatum, levert de huisarts een aanvullend medisch attest af, waarbij de startdatum perfect aansluit op de einddatum van het vorige attest (ook als dit geen schooldag is).

Attest voor chronisch zieke kinderen¹⁰

- Het attest wordt opgesteld door de behandelende geneesheer-specialist.
- De arts meldt dat de leerling aan een chronische ziekte lijdt.
- De arts meldt dat het kind onderwijs mag volgen.
- Het attest is een schooljaar lang geldig.

Het aanvraagformulier met een luik voorzien voor de arts kan gedownload worden via:

www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/toah

Het onderwijs aan huis is een tijdelijke oplossing. De meest wenselijke situatie is dat het kind naar school gaat, zodat het alle lessen kan volgen en contact houdt met leeftijdsgenoten. Daarom is het van belang dat je als arts het kind niet langer dan nodig thuis houdt. Herstellende kinderen kunnen ook halftijds naar school gaan en halftijds onderwijs aan huis volgen.

Nog bijkomende vragen? www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/toah of via mailbox basisonderwijsbeleid@vlaanderen.be

Specifiek met betrekking tot tijdelijk onderwijs aan huis werd er eveneens een downloadbare brochure ontwikkeld: www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/toah terug te vinden onder publicaties.

Oproep aan de artsen: alertheid voor patiënten die van TOAH zouden kunnen genieten. Op basis van de afwezigheden van kinderen weten we dat nog te weinig kinderen TOAH krijgen ook al zouden ze er recht op hebben. Ook de arts kan mee attent zijn en het idee van TOAH aanbrengen.

5.1 Synchron internetonderwijs (SIO)

Synchron internetonderwijs (SIO) is er voor kinderen die tijdens het schooljaar langdurig of voor korte opeenvolgende periodes afwezig zijn op school wegens ziekte, moederschapsrust of een ongeval. Door synchron internetonderwijs kan de leerling via de computer thuis de lessen op school 'live' meevolgen.

SIO ondersteunt het leerproces, beperkt de leerachterstand en bereidt de leerling voor op zijn terugkeer naar school. Het zorgt ervoor dat de band met de school, de leerkrachten en de medeleerlingen behouden blijft.

Voor de leerling en voor de school is SIO gratis.

¹⁰ Dit attest voor chronisch zieke kinderen is verschillend van het attest t.a.v. chronisch zieke kinderen in punt 1.3.B.

Enkele voorwaarden om SIO te kunnen krijgen, zijn:

- De leerling moet minimaal 5 jaar zijn, ingeschreven zijn en regelmatig de les bijwonen in een door de overheid erkende en gefinancierde of gesubsidieerde school van het basisonderwijs of secundair onderwijs.
- De leerling is langdurig of veelvuldig afwezig hetzij door ziekte, ongeval of moederschapsrust en niet in staat om op school de lessen te volgen.
- De school heeft een geldig afwezigheidsattest ontvangen.

SIO geldt niet voor:

- Kinderen die permanent onderwijs aan huis krijgen.
- Leerlingen in bepaalde studierichtingen in het secundair onderwijs:
 - Deeltijds beroepssecundair onderwijs
 - Voorbereidende leerjaren op het hoger onderwijs (aso en kso)
 - Secundair-na-secundair-opleidingen: Se-n-Se (tso en kso)
 - Verpleegkunde hoger beroepsonderwijs
 - Alternerende beroepsopleiding in het buitengewoon secundair onderwijs

5.2. Bednet – Synchron internetonderwijs (SIO)

A. Wat is Bednet (synchron internetonderwijs)?

Bednet aan leerlingen voor wie het door ziekte, ongeval of door moederschapsrust tijdelijk onmogelijk is om onderwijs te volgen in hun school, de mogelijkheid om op afstand, via de computer, rechtstreeks en in interactie met de leerkrachten en klasgenoten de lessen te volgen.

Synchron internetonderwijs ondersteunt het leerproces, beperkt de leerachterstand en bereidt de terugkeer naar school voor. Door SIO blijft de band van de afwezige leerling met zijn of haar school, leerkrachten en medeleerlingen behouden.

Bednet is gratis, zowel voor de leerling als de school.

B. Doelgroep

De doelgroep voor synchron internetonderwijs komt overeen met de doelgroep van tijdelijk onderwijs aan huis. Omwille van bepaalde voorwaarden en bepalingen, kan de ene groep beroep doen op TOAH en de andere groep op SIO.

Bij een langdurige afwezigheid (ziekte, ongeval of moederschapsrust) wordt een minimale geplande afwezigheid van 4 weken vooropgesteld.

Bij een frequente afwezigheid (chronische ziekte of een behandeling na een ongeval) wordt een minimale geplande afwezigheid van 36 halve dagen op jaarbasis vooropgesteld.

C. Bednet 'en' TOAH

Bednet kan samen met TOAH voor één leerling ingezet worden. Dezelfde leerling kan dus zowel Bednet als lessen tijdelijk onderwijs aan huis krijgen. Daar bestaan noga wat misverstanden over, het kan wel degelijk.

Omgekeerd is het ook zo dat niet elke leerling die of Bednet of TOAH krijgt ook automatisch het andere krijgt. Zowel Bednet als TOAH hebben hun eigen criteria. Zo speelt bij TOAH de afstand verblijfplaats van de leerling tot de school een rol, voor synchroon internetonderwijs speelt dat uiteraard geen enkele rol.

D. Hoe aanvragen?

Een aanvraag voor SIO kan door alle betrokkenen bij de begeleiding van een leerling aangevraagd worden. Dit via de webstek van vzw Bednet: www.bednet.be/bednet-aanvragen

Vraag het tijdig aan. Soms is een afwezigheid om medische redenen op voorhand geweten (sommige operaties, moederschapsverlof). Bednet kan op voorhand geregeld worden.

E. Een aanvraag wordt beoordeeld

Een aanvraag wordt door Bednet beoordeeld aan de hand van volgende criteria:

- De leerling zal vaak of lange tijd afwezig zijn van school door:
 - Langdurige of chronische ziekte
 - Psychische ziekte
 - Ongeval
 - Operatie
 - Bevallingsverlof
- Hij/zij is minstens 5 jaar oud.
- De leerling zal minstens 36 halve dagen (4 weken) lang Bednet gebruiken tijdens het schooljaar, aansluitend of verdeeld over losse of halve lesdagen.
- Het kind gaat naar school in het kleuter, lager of secundair onderwijs (aso, bso, kso, tso of BuSO). De school is gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid.
- Een zieke leerling kan geen Bednet aanvragen als het naar school gaat in:
 - Deeltijds beroepssecundair onderwijs
 - Voorbereidende leerjaren op het hoger onderwijs (aso en kso)
 - Secundair-na-secundair-opleidingen: Se-n-Se (tso en kso)
 - Verpleegkunde hoger beroepssecundair onderwijs
 - Alternierende beroepsopleiding in het buitengewoon secundair onderwijs
- Is Bednet zinvol en haalbaar? Kan de leerling op de momenten dat hij/zij afwezig is ook gebruik maken van Bednet? Bednet gaat "live", wat ervoor zorgt dat het niet voor iedereen mogelijk is (leerlingen die te ziek zijn, de behandeling is te intensief, ...). Wanneer de achterstand te groot is geworden, is Bednet geen sluitende oplossing meer, dan kan mogelijks beroep gedaan worden op TOAH.
- Het doel is: het kind uiteindelijk weer les laten volgen in de klas. Het is niet de bedoeling dat Bednet naar school gaan voor altijd vervangt.

F. Meer info

De website van Bednet: www.bednet.be/

De omzendbrief synchroon internetonderwijs (SIO):
www.data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14883

Nog bijkomende vragen? www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/ouders/ondersteuning-en-begeleiding/langdurig-of-chronisch-ziek of via mailbox basisonderwijsbeleid@vlaanderen.be

Oproep aan de artsen: alertheid voor patiënten die van Bednet zouden kunnen genieten. Op basis van de afwezigheden van kinderen weten we dat nog te weinig kinderen Bednet krijgen ook al zouden ze er recht op hebben. Ook de arts kan mee attent zijn en het idee van Bednet aanbrenge

6. Leerplicht vs. schoolplicht: huisonderwijs

Leerplicht is niet hetzelfde als schoolplicht. De leerplicht vangt aan op 1 september van het kalenderjaar waarin het kind 6 jaar wordt en eindigt op 30 juni van het kalenderjaar waarin de leerling 18 wordt of op de 18^e verjaardag, indien de leerling voor 30 juni verjaart. In deze periode is het kind verplicht om onderwijs te volgen. Dat kan binnen twee stelsels: enerzijds door zich in te schrijven in een door de overheid erkende instelling (school) en anderzijds door zich in te schrijven voor huisonderwijs. Deze regels gelden voor alle kinderen die gedomicilieerd zijn in België. Kinderen die in Vlaanderen wonen vallen onder de bevoegdheid van het Vlaams Ministerie van Onderwijs. Kinderen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen vallen onder de bevoegdheid van het onderwijsstelsel dat zij of hun ouders kiezen (Vlaams of Franstalig). Kinderen die in Wallonië wonen en huisonderwijs in het Nederlands krijgen van hun ouders, vallen nog steeds onder de regels van de Franse Gemeenschap. Ook wanneer het kind in het buitenland verblijft, maar gedomicilieerd is in Vlaanderen, valt het kind onder de Belgische leerplicht en gelden dus hier omschreven regels.

Huisonderwijs kan op verschillende manier georganiseerd worden:

- **Individueel huisonderwijs:** daarbij geeft een ouder/familielid of een aangestelde privéleraar les aan het kind.
- **Collectief huisonderwijs:** daarbij gaat het kind naar een privéschool. Deze scholen zijn niet erkend door de Vlaamse overheid. Collectief huisonderwijs kan ook onder de vorm van een groep ouders die samen huisonderwijs voor hun kinderen voorzien.

Om in orde te zijn met de leerplicht, moeten ouders een verklaring van huisonderwijs (*bijlage 5*) indienen voor hun kind en moet het kind op vaste tijdstippen deelnemen aan de examens van de Examencommissie voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Wanneer het kind te laat wordt ingeschreven of wanneer het kind twee maal op rij niet slaagt voor de examens, dan is het kind verplicht zich in te schrijven in een door de overheid erkende school. Er is echter één uitzondering waarbij het kind niet moet deelnemen aan de examens van de Examencommissie, namelijk wanneer het CLB uitdrukkelijk een vrijstelling geeft aan het kind. Dit doen ze wanneer een kind door een mentale handicap of een ernstige leerstoornis niet in staat is om de examens succesvol af te leggen.

Inhoudelijk moet huisonderwijs aan twee minimumvereisten voldoen, namelijk:

- (1) Het onderwijs moet gericht zijn op de ontplooiing van de volledige persoonlijkheid en talenten van het kind en op de voorbereiding van het kind op een actief leven als volwassene.
- (2) Het onderwijs moet respect bijbrengen voor de grondrechten van de mens en voor de culturele waarden van het kind en van anderen.

Ouders zijn verplicht om mee te werken aan de controle op huisonderwijs, dat uitgevoerd wordt door onderwijsinspectie. Indien bij twee opeenvolgende inspectiebezoeken blijkt dat het huisonderwijs niet voldoet aan de minimumvereisten, dan wordt de ouder verplicht het kind in te schrijven in een erkende school.

Indien huisonderwijs om eender welke reden wordt stopgezet tijdens het schooljaar, dan moet het kind in een erkende school worden ingeschreven. Daarnaast moeten de ouders een bewijs van inschrijving in een erkende school bezorgen aan de cel Leerplichtcontrole van het

Agentschap voor Onderwijsdiensten (huisonderwijs.agodi@vlaanderen.be) / BaO: 02 553 04 04 / SO: 02 553 88 84).

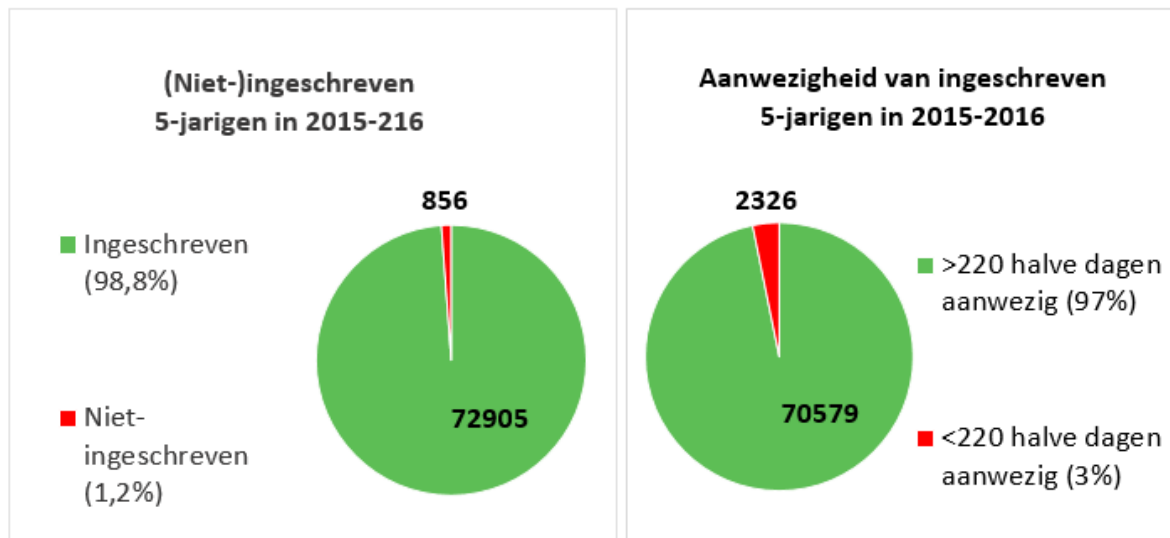
Daarnaast moet er rekening gehouden worden met het feit dat door het volgen van huisonderwijs er geen vaste contactmomenten zijn met het multidisciplinair team van het CLB (zie 4.3, 4.4 en 4.5). Zij werken nauw samen met de scholen om o.a. te ondersteunen in de onderwijsloopbaan van de leerlingen, in kader van problematische afwezigheden, als ook voor het verrichten van enkele verplichte medische handelingen, zoals vaccinaties (zie 4.3, 4.4 en 4.5). Ouders en artsen moeten er attent op wezen dat het kind binnen huisonderwijs o.a. deze vaccinaties niet toegediend krijgt. Daarvoor moet de arts samen met de ouder het kind goed opvolgen en zelf deze vaccinaties toedienen. Daarenboven wordt er ook aangeraden dat ouder en arts samen het psychosociaal functioneren van het kind opvolgen.

Meer informatie kan teruggevonden worden op volgende websites:

- a. <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/huisonderwijs-wat-en-voor-wie>
- b. <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/huisonderwijs-en-de-examencommissie>

7. Kleuterparticipatie

Kwaliteitsvol kleuteronderwijs is belangrijk voor de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling van elk kind. Kleuters leren in de klas sociale vaardigheden, ze raken er vertrouwd met taal en met praktische vaardigheden. Voor anderstalige kinderen is de kleuterschool een prima plek om Nederlands te leren. In Vlaanderen is de deelname aan het kleuteronderwijs al heel goed:

Tabel 1: Deelname van 5-jarigen aan het Vlaamse kleuteronderwijs tijdens schooljaar 2015-2016. Bron: databanken AgODi.

Maar scholen kunnen niet alleen het verschil maken voor deze kleuters. Het is belangrijk dat ook artsen die een vertrouwensrelatie hebben met het gezin oog hebben voor kleuterparticipatie.

De voornaamste redenen waarom een kleine groep van kleuters niet of onvoldoende participeert is omdat ouders zich zorgen maken over de zorg voor hun kleuter op school en/of onvoldoende vertrouwd zijn met het kleuteronderwijs.

Wanneer artsen vermoeden dat kleuters niet ingeschreven zijn, dan kunnen zij de ouders doorverwijzen naar de lokale overlegplatforms (<http://agodi.be/zoek-lop>) of Huizen van het Kind (<http://www.huizenvanhetkind.be/hk/contacteer-ons>).

Wanneer artsen vermoeden dat een kleuter vaak afwezig is, dan kunnen zij ouders stimuleren om zelf contact op te nemen met de school of het CLB om samen te bekijken wat nodig is om de kleuter vaker naar school te laten gaan. Ook hiervoor kunnen artsen gezinnen doorverwijzen naar de Huizen van het Kind (<http://www.huizenvanhetkind.be/hk/contacteer-ons/>).

Om de drempel te verlagen, ontwikkelde het ministerie van Onderwijs en Vorming een starterspakket voor kleuters en hun ouders. Deze kunnen op volgende website besteld worden en mogelijk ook in de praktijk aangeboden worden:

Vormingspakket artsen: afwezigheid op school attesteren

<https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/mijn-kind-gaat-naar-de-kleuterklas-startersboek-voor-ouders> Enkele veel gestelde vragen worden in 14 talen beantwoord op volgende website: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/5-vragen-van-het-starterspakket-kleuterklas-in-14-talen>

Voor alle vragen over kleuterparticipatie kunnen artsen en ouders terecht bij kleuterparticipatie@vlaanderen.be.

Bijlage 1 : medisch attest lichamelijke opvoeding

**MEDISCH ATTEST
VOOR DE LESSEN LICHAMELIJKE OPVOEDING
EN SPORTACTIVITEITEN OP SCHOOL**

Ik ondergetekende, huisarts, verklaar :

.....
persoonlijk te hebben ondervraagd en onderzocht en te hebben
bevonden dat hij/zij om medische redenen niet kan deelnemen
van tot inbegrepen
aan één of meerdere onderdelen van het vak lichamelijke opvoeding:

Aankruisen wat niet mag

- Oefeningen met belasting van
- Bovenste ledematen
- Onderste ledematen
- Rug
- Alle oefeningen behalve zwemmen
- Zwemmen
- Andere beperkingen :

.....
.....
.....
Aanbevelingen t.a.v. de leerkracht lichamelijke opvoeding :

.....
Datum :

Handtekening

copyright : VVJ-Domus Medica 971216

Bijlage 2: protocol onderwijs-medische sector

Brussel, 19 maart 2007

Brussel, 22 maart 2007.

PROTOCOL BETREFFENDE DE SAMENWERKING TUSSEN DE MEDISCHE SECTOR EN ONDERWIJS IN HET KADER VAN HET ACTIEPLAN 'EEN SLUITENDE AANPAK VAN SPIJBELEN EN SCHOOLVERZUIM'

Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, Frank VANDENBROUCKE,

De afvaardiging van de scholen en CLB's, te weten:

1. **het Onderwijssecretariaat van de Steden en de Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap,** vertegenwoordigd door:
de hr. Patriek DELBAERE, algemeen directeur
2. **het GO!onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap,** vertegenwoordigd door:
de hr. Urbain LAVIGNE, afgevaardigd bestuurder
3. **het Overleg Kleine Onderwijs Verstrekkers,** vertegenwoordigd door:
de hr. Kamiel VAN HERP, gemandateerde OKO
4. **het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen,** vertegenwoordigd door:
de hr. Jef VAN DE WIELE, pedagogisch begeleider
5. **het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs,** vertegenwoordigd door:
mevr. Mieke VAN HECKE, directeur-generaal
6. **de Vrije-CLB-koepel,** vertegenwoordigd door:
mevr. Els PALMAERS, directeur

De afvaardiging van de medische sector, samengesteld uit:

1. **het Algemeen Syndicaat van de Geneeskundigen van België,** vertegenwoordigd door:
dr. Reinier HUETING, voorzitter huisartsenvleugel ASGB

2. **de (Belgische) Vereniging van Artsensyndicaten**, vertegenwoordigd door:

mevr. Martine BOGAERT, juriste van het VAS, afdeling Oost- en West-Vlaanderen

3. **het Departement Maatschappelijke Gezondheidszorg, dienst jeugdgezondheidszorg K.U.Leuven**, vertegenwoordigd door:

prof. dr. Karel HOPPENBROUWERS, hoofddocent

4. **Domus Medica**, vertegenwoordigd door:

Dr. Piet VANDEN BUSSCHE, voorzitter Domus Medica

Dr. Jos DE SMEDT, bestuurder Domus Medica

5. **het Interuniversitair Centrum voor HuisartsenOpleiding**, vertegenwoordigd door:

prof. dr. Jan DE MAESENEER

6. **de Nationale Raad van de Orde der geneesheren** , vertegenwoordigd door:

prof. dr. Walter MICHELSEN, ondervoorzitter van de Nationale Raad van de Orde der geneesheren

7. **de Vlaamse Vereniging van Kindergeneeskunde**, vertegenwoordigd door:

dr. Myriam AZOU, voorzitter Vlaamse Vereniging van Kindergeneeskunde

8. **de Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg**, vertegenwoordigd door:

dr. Moniek DE KEYSER, CLB-arts, ondervoorzitter VVWJ

hebben een akkoord bereikt over de samenwerking tussen de medische sector en onderwijs in het kader van het actieplan 'een sluitende aanpak van spijbelen en schoolverzuim'.

Een integrale aanpak van spijbelen en schoolverzuim vraagt goede afspraken tussen de medische sector en onderwijs over de problematiek van twijfelachtige medische attesten. Op die manier kan voorkomen worden dat zorgwekkende afwezigheden onterecht gewettigd worden met medische attesten.

Daarom zullen de partners van het samenwerkingsprotocol elkaar op de hoogte houden van recente ontwikkelingen in de werking van de respectievelijke organisaties. Indien zich problemen voordoen rond de gemaakte afspraken en zich nieuwe afspraken opdringen, kunnen de partners van het samenwerkingsprotocol een nieuw overleg plannen.

Jaarlijks wordt door de partners van het samenwerkingsprotocol een evaluatie opgemaakt van de samenwerking. Hierbij wordt naar oplossingen gezocht voor eventuele knelpunten en worden aandachtspunten voor het volgende jaar besproken.

Daarnaast nemen de verschillende partners van dit samenwerkingsakkoord een aantal concrete engagementen op:

Engagementen van Frank Vandenbroucke, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming

- De minister van Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap zal de nodige stappen zetten tot het aanpassen van de relevante regelgeving in functie van een grotere uniformiteit tussen de regelgeving met betrekking tot medische attesten in het basisonderwijs en het secundair onderwijs. In de huidige regelgeving rond afwezigheden in het kader van ziekte wordt er voor het lager onderwijs verwezen naar schooldagen, terwijl in de regelgeving van het secundair onderwijs kalenderdagen staat vermeld. De regelgeving zal aangepast worden zodat zowel in het lager als in het secundair onderwijs verwezen wordt naar kalenderdagen. De nieuwe regelgeving zal ingaan op 1 september 2007.
- In samenwerking met de vertegenwoordigers van de scholen en CLB's, informeert het Ministerie van Onderwijs en Vorming de scholen, leerlingen en ouders over de wijzigingen aan de regelgeving op aan- en afwezigheden.
- In samenwerking met de vertegenwoordigers van de scholen en CLB's signaleert het Ministerie van Onderwijs en Vorming aan de scholen, leerlingen en ouders dat een attest om een niet medische reden (dixit-attest) ten laatste vanaf 1 september 2007 niet meer zal aanvaard worden als medisch attest en dus zal geregistreerd worden als een problematische afwezigheid (code B in plaats van code D).
- In samenwerking met de vertegenwoordigers van de scholen en CLB's signaleert het Ministerie van Onderwijs en Vorming aan de scholen, leerlingen en ouders dat een attest dat geschreven werd na de ziekteperiode en waarbij de arts de ziekte dus niet zelf heeft kunnen vaststellen (geantedateerde attest) ten laatste vanaf 1 september 2007 niet meer zal aanvaard worden als medisch attest en dus zal geregistreerd worden als een problematische afwezigheid (code B in plaats van code D).
- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming ziet er via de hiervoor bevoegde diensten op toe dat de school en het CLB voor elke problematische afwezigheid de nodige kwaliteitsvolle begeleidingsinspanningen opzetten.
- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming voorziet uiterlijk 1 september 2007 in een website over de thematiek spijbelen en schoolverzuim met specifieke informatie voor de medische sector (regelgeving, contactgegevens CLB, goede praktijkvoorbeelden, ...).
- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming voorziet samen met de pedagogische begeleidingsdiensten uiterlijk 1 september 2007 in een basistekst met de voorwaarden voor informatie-uitwisseling binnen de school en tussen school en het CLB (ambtsgeheim vs. beroepsgeheim, ...).
- In het kader van het beroepsgeheim zal het Ministerie van Onderwijs en Vorming ook samenzitten met de Nationale Raad van de Orde der geneesheren om het vervolgluik te bespreken, namelijk de samenwerking school, CLB en artsen.
- De minister van Onderwijs en Vorming duidt het spijbelteam aan als contactpunt voor de medische sector. Alle vragen, opmerkingen en klachten kunnen gemeld worden via spijbelen@vlaanderen.be of telefonisch via 02/553 86 78.
- De minister van Onderwijs en Vorming zal regionale contacten tussen huisartsen, kinderartsen en CLB-artsen stimuleren in functie van een optimale afstemming.

- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming werkt samen met de medische sector een vormingspakket voor artsen uit met betrekking tot dit thema.

Engagementen van de vertegenwoordigers van de scholen en de CLB's

- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's informeren, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, de scholen, leerlingen en ouders over de wijzigingen aan de regelgeving op aan- en afwezigheden.
- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's signaleren, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, aan de scholen, leerlingen en ouders dat een attest om een niet medische reden (dixit-attest) ten laatste vanaf 1 september 2007 niet meer zal aanvaard worden als medisch attest en dus zal geregistreerd worden als een problematische afwezigheid (code B in plaats van code D).
- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's signaleren, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, aan de scholen, leerlingen en ouders dat een attest dat geschreven werd na de ziekteperiode en waarbij de arts de ziekte dus niet zelf heeft kunnen vaststellen (geantedateerde attest) ten laatste vanaf 1 september 2007 niet meer zal aanvaard worden als medisch attest en dus zal geregistreerd worden als een problematische afwezigheid (code B in plaats van code D).
- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's ondersteunen de scholen en CLB's bij het uitwerken van een kwaliteitsvolle begeleiding van jongeren met problematische afwezigheden.
- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's voorzien, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, uiterlijk 1 september 2007 in een basistekst met de voorwaarden voor informatie-uitwisseling binnen de school en tussen school, CLB en artsen (ambtsgeheim vs. beroepsgeheim, ...).
- De vertegenwoordigers van de CLB's engageren zich ertoe om regionale contacten tussen huisartsen, kinderartsen en CLB-artsen te stimuleren in functie van een optimale afstemming.

Engagementen van de medische sector

- De medische sector bekijkt hoe de medische attesten kunnen aangepast worden in functie van hun signaalwaarde naar de scholen.
- De medische sector geeft een nieuwe stimulans aan de verspreiding van uniforme attesten in het kader van sportactiviteiten op school en lessen lichamelijke opvoeding.
- De medische sector engageert zich tot het opnemen van de thematiek van spijbelen en schoolverzuim in de bestaande nascholings- en vormingsinitiatieven voor huisartsen en kinderartsen en in de huisartsenopleiding (cfr. vormingspakket infra).
- Bij de Orde der geneesheren bestaat er een procedure voor de partners van het protocol om manifeste misbruiken of vervalsingen van medische attesten aan hen te melden. De provinciale raden van de Orde der geneesheren hebben de wettelijke bevoegdheid om dit soort klachten te onderzoeken en desgevallend tuchtmaatregelen te nemen (KB nr.79 van 10 november 1967, betreffende de Orde der geneesheren, Artikel 6, 2°).
- De medische sector engageert zich ertoe om regionale contacten tussen huisartsen, kinderartsen en CLB-artsen te stimuleren in functie van een optimale afstemming.

- De medische sector engageert zich om, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, een vormingspakket voor artsen uit te werken met betrekking tot dit thema.
- De medische sector informeert de huisartsen en kinderartsen over de afspraken die gemaakt werden in dit protocol.

Bijlage 3 : een dixitattest

DIXIT - ATTEST

Ik, ondergetekende, arts, rapporteer dat volgens verklaring van patiënt:

.....
Hij/zij niet in staat is geweest :

- de lessen bij te wonen
- te werken in het kader van een opleiding
-

van tot en met

Eigenhandig afgeleverd aan :

.....
Datum :

Naam en identificatiegegevens arts

Handtekening arts :

productie: Domus Medica – tel. 03 281 16 16

Bijlage 4 : de spijbelinlegger

Hoe?

6 vragen, 6 antwoorden

1. Wanneer is een jongere ongewettigd afwezig op school?

Een jongere is ongewettigd afwezig op school als hij geen medisch attest heeft of een andere geldige reden (huwelijk of begrafenis van een familielid, deelname aan een familieraad etc.). De school registreert de afwezigheid dan als 'problematisch' en volgt de leerling nauwgezet op. Uiterlijk na vijf halve dagen problematische afwezigheid neemt de school contact op met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) om samen maatregelen op te starten. Uiterlijk na tien halve dagen problematische afwezigheid start het CLB een aangepaste begeleiding.

2. Is een medisch attest nodig bij elke afwezigheid wegens ziekte?

Nee, ouders mogen vier maal per schooljaar zelf een ziektebriefje schrijven, als hun kind niet langer dan drie op elkaar volgende kalenderdagen ziek is. Als het kind langer dan drie op elkaar volgende kalenderdagen ziek is of als de ouders al vier maal in één schooljaar zelf een ziektebriefje hebben geschreven, moet de school een medisch attest van een arts krijgen.

3. En hoe zit dat tijdens de examens?

Als een leerling in de lagere school ziek wordt tijdens de examens gelden dezelfde regels als in het antwoord op vraag 2.

In het secundair onderwijs geldt een bijkomende regel: een leerling die ziek wordt tijdens de examens in het secundair onderwijs heeft altijd een medisch attest nodig.

4. Een leerling vraagt een medisch attest 'om in orde te zijn voor de school'. Wat doe ik?

Indien je op het moment van consultatie geen vermoeden van ziekte vaststelt, ga je niet in op deze vraag. Bij vermoeden dat de leerling ziek geweest is, maar dit niet langer vast te stellen is, zie antwoord op vraag 6.

Er zijn andere redenen waarom de jongere niet naar school is gegaan: problemen thuis, problemen met een leraar, gebrek aan motivatie... Scholen willen die signalen snel ontdekken. Dat kan pas als artsen enkel medische attesten uitschrijven als er een vaststelling van ziekte is.

5. Een leerling zegt «Ik ben ziek» maar ik merk er niks van. Schrijf ik een dixit-attest?

Een dixit-attest is een attest dat louter op de verklaring van de jongere gebaseerd is en niet op een echte diagnose. De arts heeft zelf geen medische oorzaak voor de afwezigheid kunnen vaststellen. Een dixit-attest is dus geen medisch attest.

De scholen registreren de afwezigheid die men hiermee probeert te wettigen als 'problematisch'. Door een dixit-attest signaleer je aan de school dat de jongere een probleem lijkt te hebben dat verdere opvolging behoeft. Het is belangrijk dat je hiervoor het formulier 'dixit-attest' gebruikt.

6. Wat als een leerling zegt: «Ik was gisteren ziek»?

Schrijf ik een geantedateerd attest?

Een geantedateerd attest is een attest dat je schrijft na de ziekteperiode en waarbij je de ziekte niet zelf hebt kunnen vaststellen. Een geantedateerd attest is een ongeldig medisch attest, want antedateren is verboden. Jongeren gebruiken 'een dagje later naar de dokter gaan' als dé strategie bij uitstek bij spijbelen. De scholen registreren de afwezigheid die men met zo'n briefje probeert te wettigen als 'problematisch'.

Bij vragen, twijfels of als je iets wil melden, aarzel niet om

de CLB-arts te contacteren. **Schrijf hier de na(a)m(en) en**

de telefoonnummers van de CLB-artsen van de scholen

in de buurt. Die namen kan je vinden via de databank op

www.ond.vlaanderen.be/leerplicht/actoren/artsen

Het wachtwoord om toegang te krijgen tot deze databank is

'**Leerling**'. Meer info nodig: spijbelen@vlaanderen.be of kijk naar

www.onderwijs.vlaanderen.be/samen-tegen-schooluitval

Bijlage 5: Verklaring van huisonderwijs

Verklaring van huisonderwijs

1F3C8E-804-01-
141203

////////////////////////////////////

Agentschap voor Onderwijsdiensten

Afdeling Basisonderwijs, Deeltijds Kunstonderwijs en CLB – Scholen en Leerlingen

Hendrik Consciencegebouw (4A14)

Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

Bea De Cuyper: F 02 553 93 85 - huisonderwijs.agodi@vlaanderen.be

Afdeling Scholen Secundair Onderwijs – Scholen en Leerlingen

Hendrik Consciencegebouw (4A09)

Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

Tamara Christens - Ron Van Kersschaver: F 02 553 87 25 – huisonderwijs.agodi@vlaanderen.be

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier verklaart een ouder of een persoon die een minderjarige onder zijn bewaring heeft, dat die minderjarige huisonderwijs volgt. Daarnaast verzamelt de Onderwijsinspectie met dit formulier aanvullende informatie over de wijze waarop het huisonderwijs georganiseerd wordt.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Bezorg dit formulier aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Het adres staat bovenaan op dit formulier. Als de leerplichtige elf jaar of jonger is, stuurt u dit formulier naar de afdeling Basisonderwijs, Deeltijds Kunstonderwijs en CLB. Als de leerplichtige twaalf jaar of ouder is, bezorgt u dit formulier aan de afdeling Secundair Onderwijs. U moet dit formulier elk schooljaar opnieuw indienen.

Persoonlijke gegevens van de ouder en de leerling

1 Vul uw persoonlijke gegevens als ouder in.

voor- en achternaam
straat en nummer
postnummer en gemeente
telefoon- of gsm-nummer
e-mailadres

2 Vul de gegevens in van de minderjarige die huisonderwijs volgt.

voor- en achternaam

7 Welke onderwijsdoelen worden nagestreefd?

Geef ook aan hoe die onderwijsdoelen geëvalueerd worden.

.....

.....

.....

.....

.....

8 Hoe wordt het huisonderwijs afgestemd op de leerbehoeften van de leerling?

.....

.....

.....

.....

.....

9 Welke bronnen en leermiddelen worden er gebruikt?

Vermeld bijvoorbeeld welke bronnen gebruikt worden om de onderwijsdoelen te bepalen, welke leermethodes gehanteerd worden voor het onderwijs van de leergebieden of vakken, welke andere leermiddelen, zoals ICT, het onderwijs ondersteunen.

.....

.....

.....

.....

.....

10 Vul de onderstaande verklaring in.

Ik bevestig dat alle gegevens in dit formulier naar waarheid ingevuld zijn.

Ik verbind me ertoe om onderwijs te verstrekken dat:

- gericht is op de ontplooiing van de volledige persoonlijkheid en de talenten van de leerling
- de leerling voorbereidt op een actief leven als volwassene
- het respect voor de grondrechten van de mens en voor de culturele waarden van de leerling zelf en van anderen respecteert.

Bij de stopzetting van het huisonderwijs bezorg ik aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten een bewijs van inschrijving van de leerplichtige ofwel in een school, in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of in een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen,

die erkend, gefinancierd of gesubsidieerd is door de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap of de Duitstalige Gemeenschap, ofwel in een van de volgende scholen:

- 1 een Europese school
- 2 een internationale school die door het International Baccalaureate (IB) in Genève geaccrediteerd is
- 3 een internationale school waarvan de studiebewijzen, na een gelijkwaardigheidsonderzoek door het Agentschap voor Kwaliteit in het Onderwijs, als gelijkwaardig worden beschouwd
- 4 een school in het buitenland.

datum maand
dag d jaar
.....

handtekening
.....

Privacywaarborg

- 11 *De gegevens die u meedeelt, worden opgeslagen in een bestand. Uw gegevens worden alleen gebruikt voor de behandeling van uw dossier en kunnen later ook anoniem verwerkt worden voor statistische of wetenschappelijke doeleinden. U hebt het recht om uw gegevens te raadplegen en ze zo nodig te laten verbeteren.*